

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 221.097 van 18 oktober 2012
in de zaak A. 198.428/IX-7012**

In zake : Tony BERVOETS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Iris Exelmans
kantoor houdend te 3290 Diest
Koning Albertstraat 33
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Binnenlandse Zaken
die woonplaats kiest bij
de federale politie DGS/DSJ
gevestigd te 1050 Brussel
Fritz Toussaintstraat 8

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 8 november 2010, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van 1 september 2010 van de commissaris-generaal van de federale politie waarbij aan Tony Bervoets de zware tuchtstraf van het ontslag van ambtswege wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 212.137 van 21 maart 2011 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoeker heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Geert De Bleeckere heeft een verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 oktober 2012.

Staatsraad Daniël Moons heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Pieter Goovaerts, die loco advocaat Iris Exelmans verschijnt voor de verzoeker, en adviseur Ruben Goosens, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Geert De Bleeckere heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Voor wat de feiten betreft wordt verwezen naar het arrest nr. 212.137 van 21 maart 2011 gewezen in de schorsingsprocedure.

IV. De bestreden beslissing

4. Op 1 september 2010 beslist de hogere tuchtoverheid aan de verzoeker de zware tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen. Dit is de bestreden beslissing. Zij is als volgt gemotiveerd:

“Gelet op de bepalingen van de wet van 13 mei 1999, inzonderheid op de artikelen 2, 3, 5, 38 tot 38sexies;

Gelet op de brief van de procureur des Konings te Mechelen vermeld in referte 1.4 aan de voorzitter van de politiezone Berlaar-Nijlen, waarvan deze heeft kennisgenomen op 19/01/2007;

Gelet op uw veroordeling van 04/12/2009 door de Correctionele Rechtbank te Mechelen tot een gevangenisstraf van 12 maanden en een geldboete van 825,- € met uitstel voor een periode van drie jaar uit hoofde van valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken, schending van het beroepsgeheim en inbreuken op artikel 550bis van het strafwetboek betreffende de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informaticagegevens; dat de Rechtbank wegens de ernst van de feiten u geen opschorting van de straf heeft willen verlenen;

Gelet op het feit dat u voor deze feiten vanaf 13/02/2007 voorlopig geschorst werd bij ordemaatregel;

dat deze schorsing stelselmatig werd verlengd en momenteel nog steeds van kracht is;

Gelet op de beslissing van 21/06/2007 vermeld in referte 1.5 om dit dossier op het niveau van de hogere tuchtoverheid te behandelen en de tuchtprocedure te schorsen in afwachting van de kennisgeving van de gerechtelijke eindbeslissing, dit om reden dat de tuchtoverheid op dat ogenblik over te weinig concrete elementen beschikte om met kennis van zaken te kunnen oordelen over de u ten laste gelegde feiten;

Gelet op de brief van de procureur des Konings te Mechelen vermeld in referte 1.6 tot mededeling van de gerechtelijke eindbeslissing, waarvan de tuchtoverheid kennis heeft genomen op 22/01/2010;

Gelet op het inleidend verslag vermeld in referte 1.8, u ter kennis gebracht op 27/01/2010, waarin u de feiten vermeld in punt 2 worden ten laste gelegd;

Gelet op het Ministerieel Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken van 26/02/2010 houdende besluit tot vaststelling van de personeelsformatie van de federale politie, dat in werking is getreden op 01/03/2010;

dat de Directeur-generaal van de bestuurlijke politie bij nota in referte 1.10 weerhouden het tuchtdossier op 02/03/2010 aan mijn ambt heeft toegestuurd als nieuwe bevoegde hogere tuchtoverheid;

Gelet op het PV van hoorzitting vermeld in referte 1.9;

Overwegende dat de verdediging tijdens deze hoorzitting in eerste instantie opwerpt dat aan de gerechtelijke overheid slechts sporadisch een vraag werd gesteld inzake de stand van zaken betreffende het gerechtelijk dossier;

dat uit het dossier duidelijk blijkt dat de tuchtoverheid de gerechtelijke overheid op geregelde tijdstippen, nl op 21/06/2007, 11/01/2008, 01/08/2008, 12/01/2009, 07/05/2009 en 31/12/2009 heeft aangeschreven om meer informatie te bekomen omtrent het strafdossier; dat, mede gelet op de inhoud van de antwoorden van de gerechtelijke overheid, deze briefwisseling aantoont dat de tuchtoverheid niet heeft stilgezeten en dat bijgevolg niet kan gesteld worden dat zij slechts sporadisch een vraag aan de gerechtelijke overheid heeft gesteld;

Overwegende dat de verdediging in tweede instantie opwerpt dat noch door de PZ Berlaar-Nijlen, noch door de federale politie een tuchtonderzoek in deze zaak is gevoerd;

Overwegende dat het voeren van een correct en objectief voorafgaand onderzoek enkel mogelijk is wanneer de tuchtoverheid over voldoende concrete gegevens beschikt om hiermee de betrokken getuigen en het betrokken personeelslid te confronteren; dat in de rubriek 'uiteenzetting der feiten', opgenomen in de brief van de procureur des Konings vermeld in referte 1.4, een aantal ernstige feiten worden ten laste gelegd die op dat ogenblik door de onderzoeksrechter worden gekwalificeerd als het onrechtmatig toegang verwerven tot een informaticasysteem en verspreiding en onthulling van de aldus verkregen gegevens, schending van het beroepsgeheim, passieve omkoping en tot slot onrechtmatige invoering van gegevens in een informaticasysteem met het oogmerk om te schaden en met berokkening van schade aan de gegevens in dit informaticasysteem.

dat deze uiteenzetting van de feiten echter een weinig gedetailleerd en zeer beperkt beeld geeft van de feiten. Zo is er in deze brief sprake van 'ernstige indiciën van diverse strafbare feiten' en 'berokkening van schade aan de gegevens in het informaticasysteem' zonder dat hierover meer details worden verstrekt;

dat er in deze 'uiteenzetting der feiten' geen enkele verwijzing is terug te vinden naar de betichting 'passieve omkoping' hoewel dit in de betichtingstelling van de onderzoeksrechter wel werd weerhouden;

dat er omtrent al deze feiten door het parket geen details worden gegeven over de juiste omstandigheden waarin zij zich zouden hebben voorgedaan, noch over hun eventuele samenhang;

dat uit de ‘uiteenzetting der feiten’ mogelijk zou kunnen worden afgeleid dat u mogelijk nauwe contacten zou of zou kunnen onderhouden met personen verdacht van het plegen van gerechtelijke feiten, doch dat hieromtrent geen nauwkeurige informatie wordt verstrekt;

dat het in die omstandigheden, gelet op de complexiteit van het dossier en de onvolledigheid van feitelijke gegevens, niet mogelijk was om met kennis van zaken een objectief en accuraat voorafgaand onderzoek op te starten;

dat in deze context de toenmalige hogere tuchtverheid dan ook beslist heeft om de tuchtprocedure te stuiten op basis van art 56 van de tuchtwet;

Overwegende dat de procureur des Konings met zijn brief van 06/02/2009 de tuchtverheid in kennis stelt van de inhoud van de vordering tot verwijzing naar de Correctionele Rechtbank; dat in deze vordering voor de eerste maal sprake is van het opmaken van valse processen-verbaal;

dat in deze vordering tevens sprake is van het maken van afspraken met een andere in verdenking gestelde omtrent het opstellen van een pro forma verhoor;

dat, gelet op de complexiteit van het dossier en de mogelijke ernst van de gepleegde feiten en de mogelijk nadelige gevolgen ervan voor de politie, de tuchtverheid bij de beoordeling van de feiten zeker diende te beschikken over bijkomende informatie over de juiste omstandigheden waarin deze zich hebben voorgedaan;

dat voor het voeren van administratief feitenonderzoek op basis van deze nieuwe informatie, de tuchtverheid zeker diende te beschikken over de materiële bewijzen en gerechtelijke verklaringen van de andere betrokken partijen teneinde u hiermee te kunnen confronteren; dat het parket deze gegevens op dat ogenblik niet wenste ter beschikking te stellen wat opnieuw een accuraat voorafgaand onderzoek in de weg stond;

Overwegende dat het vonnis op een gedetailleerde wijze de door u gepleegde feiten in een juiste context plaatst en toelaat met kennis van zaken een tuchtprocedure op te starten;

Gelet op het advies van de procureur des Konings te Antwerpen van 16/03/2010;

Aangezien ik van oordeel ben dat:

- de feiten bewezen zijn en u moeten worden toegerekend;
- de feiten een tuchtinbreuk uitmaken in de zin van artikel 3 van de tuchtwet;

Aangezien ik, gelet op mijn overwegingen in punt 4, van oordeel ben dat deze feiten bijzonder ernstig zijn en dat zij de essentiële beroepswaarden en deontologische plichten effectief en onherroepelijk schaden;

dat zij het zo noodzakelijke vertrouwen in uw persoon als politieambtenaar zowel vanwege de overheid als vanwege de chefs en de collega's onherroepelijk verbreken;

dat ook de burger nog moeilijk vertrouwen kan stellen in een politieambtenaar die voor dergelijke zware feiten in openbare terechtzitting werd veroordeeld;

Overwegende dat de Procureur des Konings te Antwerpen, gevraagd om zijn advies, van oordeel is dat door het bewust plegen van de ten laste gelegde feiten het vertrouwen in uw persoon dermate geschonden is dat uw verder functioneren als politieambtenaar in vraag dient te worden gesteld;

dat ook de Procureur des Konings te Mechelen in zijn brief van 26/01/2007 in referte 1.4 reeds van oordeel was dat, gelet op de ernst van de feiten, uw aanwezigheid bij de lokale politie onverenigbaar is met het belang van de dienst en u de toegang tot alle politielokalen diende te worden ontzegd;

Overwegende dat bovendien de aard en het georganiseerd karakter van de feiten wijzen op een totaal gebrek aan normbesef in uwen hoofd en dat de verwijdering uit het korps de enige sluitende waarborg is ter voorkoming van dergelijke feiten;

Overwegende dat op basis van deze elementen uw verdere inzet voor om het even welke politionele of niet-politionele opdracht ook, de goede werking van de dienst ernstig kan schaden en dat bijgevolg uw aanwezigheid binnen de politie onverenigbaar is met het belang van de dienst;

Overwegende dat door de bijzondere ernst van de feiten de zwaarste tuchtstraf zou moeten worden opgelegd;

Overwegende dat ik bij de strafbepaling echter wens rekening te houden met uw blanco tuchtverleden, uw dienstjaren en de familiale impact;

dat een ontslag van ambtswege op het vlak van het pensioen minder ingrijpende gevolgen heeft dan een afzetting;

Gelet op het definitieve advies van de tuchtraad gegeven op 25/08/2010 (zie referentie 1.14) en waarvan de motivatie tot opleggen van de strafmaat wordt gevolgd;

In mijn hoedanigheid van hogere tuchtoverheid,

Leg ik u voor de weerhouden feiten vervat onder punt 2 hierboven de zware tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op”.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

5. De verzoeker voert de schending aan van artikel 56, eerste lid, van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten (hierna: de tuchtwet), van het zorgvuldigheidsbeginsel en van het beginsel van de redelijke termijn.

6. De verwerende partij antwoordt dat de verzoeker geen bijkomende argumentatie aanvoert betreffende dit middel, zoals weergegeven in zijn enig verzoekschrift tot schorsing en nietigverklaring, noch geeft hij enige repliek op het schorsingsarrest. De verwerende partij voegt daaraan toe dat “(zij) dan ook slechts kan verwijzen naar de door haar ingediende nota met opmerkingen waarvan de inhoud volledig wordt overgenomen in deze memorie van antwoord”.

Beoordeling

7. Wat de verwerende partij aanvoert in haar memorie van antwoord is correct. Ook in zijn laatste memorie ontwikkelt de verzoeker geen bijkomende argumenten die niet reeds werden opgenomen in zijn verzoekschrift en in zijn memorie van wederantwoord. Voornoemde argumenten werden beantwoord in het schorsingsarrest.

Bijgevolg verwijst de Raad van State voor wat het antwoord op het eerste middel betreft naar zijn arrest nr. 212.137 van 21 maart 2011, dat als volgt luidt:

“7. Artikel 56, eerste en tweede lid, van de tuchtwet bepalen: ‘De betekening van het inleidend verslag aan het personeelslid moet geschieden binnen zes maanden na de kennisneming of vaststelling van de feiten door een bevoegde tuchtoverheid. Bij ontstentenis en onder voorbehoud van het tweede lid, kan geen tuchtvordering meer worden ingesteld. In het geval dat een opsporingsonderzoek loopt of de strafvervolgning is ingesteld voor dezelfde feiten, begint die termijn te lopen de dag dat de tuchtoverheid door de gerechtelijke overheid ervan in kennis gesteld wordt dat er een gerechtelijke eindbeslissing werd genomen of dat het dossier geseponeerd is dan wel de strafvordering vervallen is.’

8. De opschorting van de termijn om een tuchtvordering in te stellen in geval van een opsporingsonderzoek of een strafvervolgning is door de wet zelf ingesteld en loopt automatisch. Wanneer de overheid daarover een mededeling aan de betrokken ambtenaar doet, dan neemt zij geen beslissing die op grond van de bestaande wetgeving gemotiveerd moet worden.

De opschorting van de verplichting om binnen de zes maanden na de kennisgeving van de feiten het inleidend verslag te betekenen, stelt het bestuur niet vrij van de verplichting om de zaak zelf ter hand te nemen en een onderzoek te voeren op grond van de gegevens die hem worden bezorgd en op grond van het onderzoek dat het zelf kan voeren.

9. De verzoeker stelt dat het inleidend verslag hem laattijdig betekend is omdat de tuchtoverheid reeds in januari 2007 door de procureur des Konings ingelicht was van de feiten waarvan hij verdacht werd en lange tijd geen initiatief genomen heeft.

Dat standpunt kan niet gevolgd worden. Immers het schrijven van 26 januari 2007 van de procureur des Konings was in zeer algemene termen gesteld en liet de verwerende partij niet toe de situatie van de verzoeker correct in te schatten. De verzoeker heeft de feiten tegenover het bestuur niet bekend. Er was aan de verwerende partij medegedeeld dat er lastens de verzoeker een gerechtelijk onderzoek geopend was wegens onrechtmatige toegang tot een informaticasysteem en het verspreiden en onthullen van de aldus verkregen gegevens, wegens schending van het beroepsgeheim en passieve omkoping. Dergelijke omschrijving is niet concreet. Zij blijkt zelfs onvolledig geweest te zijn, aangezien uit het onderzoek nog andere misdrijven naar boven gekomen zijn.

10. In de mate de verzoeker aanvoert dat de tuchtoverheid geen eigen administratief onderzoek gevoerd heeft, zet de verwerende partij pertinent uiteen dat de tuchtoverheid de databanken in het kader van de tuchtprocedure niet zelf kon raadplegen zonder artikel 44/1 van de wet op het politieambt en de permanente nota CGO-2007/3141 van 9 oktober 2007 te schenden, dat zij gegevens uit de strafprocedure niet zonder de uitdrukkelijke machtiging van de procureur des Konings in een tuchtprocedure mocht aanwenden en dat de omstandigheid dat in het gerechtelijk onderzoek ook burgers betrokken waren een eigen administratief onderzoek bemoeilijkt.

11. Dat de tuchtoverheid al te passief de gerechtelijke eindbeslissing afgewacht zou hebben wordt weerlegd door de brieven die zij op geregelde tijdstippen aan de gerechtelijke overheid heeft gericht en waarin zij naar de stand van de gerechtelijke procedure heeft geïnformeerd. Wanneer zij uiteindelijk de gerechtelijke eindbeslissing heeft ontvangen, heeft zij binnen de vijf dagen het inleidend verslag aan de verzoeker betekend.

12. De verzoeker stelt dat het verstrijken van een termijn van meer dan drie jaar tussen de mededeling van de feiten waarvan hij werd verdacht en de betekening van het inleidend verslag niet meer redelijk is en dat in die zin ook het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden is.

13. De verzoeker gaat er daarbij van uit dat het bestuur reeds begin 2007 de tuchtprocedure had kunnen inzetten. Hiervoor is uiteengezet waarom de verwerende partij daar niet toe verplicht was. Aan het bestuur kan derhalve niet worden verweten dat de zaak drie jaar aangeslepen heeft.

14. Het middel is niet ernstig”.

Er is geen reden om over dit middel ten gronde anders te oordelen.

8. Het eerste middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

9. De verzoeker voert de schending aan van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van het beginsel van de redelijke termijn. Hij voert aan dat hij in 2008 door de raadkamer naar de correctionele rechtbank verwezen werd en dat de verwerende partij op dat ogenblik, net als de verzoeker zelf, inzage kon krijgen van het strafdossier. Het bestuur had aan de verzoeker kunnen vragen om het op de hoogte te houden van de evolutie van de zaak, hetgeen de verzoeker overigens gedaan heeft telkens de verlenging van zijn voorlopige schorsing aan de orde was. De verwerende partij is derhalve niet doorzichtig en accuraat opgetreden in de mate dat zij na de

beschikking tot verwijzing van de raadkamer naar de correctionele rechtbank te Mechelen, niet aan de verzoeker gevraagd heeft om inzage te krijgen van zijn dossier.

10. De verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord op dezelfde wijze als in rubriek 6.

11. De verzoeker herneemt vooreerst in zijn memorie van wederantwoord en in zijn laatste memorie de argumentatie vervat in zijn verzoekschrift tot schorsing en nietigverklaring.

12. Vervolgens voegt de verzoeker in zijn memorie van wederantwoord en in zijn laatste memorie in essentie het volgende toe aan zijn initiële argumentatie:

“De verwijzing naar artikel 28quinquies van het wetboek van strafvordering doet niets ter zake, aangezien vanaf de verwijzing naar de correctionele rechtbank door de Raadkamer het opsporingsonderzoek is afgesloten en aldus niet langer geheim is. Op eenvoudig verzoek kan er dan een afschrift bekomen worden van het strafbundel, zoals overigens door de raadsman van verzoeker gebeurde. De tuchtoverheid beschikt over de mogelijkheid om een administratief onderzoek op te starten, en in het kader van dit administratief onderzoek alle inlichtingen in te winnen. Zij kan verzoeker horen in het kader van dit administratief onderzoek en verzoeker kan dan artikel 25 tuchtwet invoeren, doch hij kan eveneens volledige verklaringen afleggen omtrent de feiten. De tuchtoverheid zou aldus artikel 25 tuchtwet niet schenden, door tijdig een afschrift van het strafbundel op te vragen en door in het kader van een administratief onderzoek verzoeker te horen”.

Beoordeling

13. In het arrest nr. 212.137 van 21 maart 2011 werd als volgt geoordeeld:

“17. Bij de bespreking van het eerste middel is uiteengezet waarom de Raad van State, in de huidige stand van de procedure, van oordeel is dat het bestuur met de gegevens waarover het initieel beschikte niet onmiddellijk de tuchtprocedure tegen de verzoeker moest opstarten. Het heeft zich ook naar

behoren ingespannen om gegevens uit het strafdossier te verkrijgen en het blijkt niet dat de verzoeker zelf op enig ogenblik -bijvoorbeeld bij de verlenging van zijn preventieve schorsing- voldoende duidelijkheid geschapen heeft over de feiten die hij gepleegd heeft om aldus met kennis van zaken de tuchtprocedure te kunnen opstarten.

18. In dit middel stelt de verzoeker nu dat het strafdossier vanaf de beschikking tot verwijzing naar de correctionele rechtbank beschikbaar was en dat de verwerende partij hem had kunnen vragen om haar dat dossier over te maken.

Die redenering wordt niet bijgevalen. Aan de betrokkene vragen om in de loop van het strafonderzoek en vooraleer de rechter zijn schuld heeft vastgesteld, het strafdossier -of bepaalde gegevens daaruit- waar hijzelf inmiddels in het kader van zijn verdediging voor de strafrechtelijke instanties kennis heeft van kunnen nemen aan de tuchtoverheid mede te delen, omzeilt het geheim van het strafonderzoek -dat er onder meer toe strekt het vermoeden van onschuld te garanderen- en miskent het recht van de ambtenaar om zich te verdedigen op de wijze die hij goedvindt. Aan een ambtenaar kan niet worden gevraagd om in zekere zin zichzelf te beschuldigen door tegen zijn wil gegevens bekend te maken die op dat ogenblik enkel binnen de beslotenheid van het strafonderzoek bekend zijn en waarover de strafrechter zich nog niet uitgesproken heeft. Bij ontstentenis van vrijwillige medewerking van het personeelslid, kan het bestuur slechts met de toelating van het openbaar ministerie inzage verkrijgen van het strafdossier.

19. Het middel is niet ernstig”.

Voornoemde motieven van voormeld schorsingsarrest blijven onverminderd gelden in het kader van de annulatieprocedure.

14. Ten aanzien van de repliek van de verzoeker in zijn memorie van wederantwoord en laatste memorie wordt vastgesteld dat die voorbijgaat aan de vaststelling in het arrest over de vordering tot schorsing dat de vraag aan de verzoeker om, in de loop van de strafprocedure vooraleer de strafrechter heeft geoordeeld, gegevens ter beschikking te stellen van de tuchtoverheid, het recht van de verzoeker om zich te verdedigen op de wijze die hij goedvindt (en dus zijn rechten van verdediging) zou miskennen.

Ten aanzien van de stelling dat de tuchtoverheid artikel 25 van de tuchtwet -luidens welke bepaling een tuchtrechtelijk vervolgde niet verplicht is om loyaal mee te werken aan het tuchtonderzoek- niet zou schenden in de mate dat

de verzoeker “volledige verklaringen” omtrent de feiten zou afleggen, moet worden vastgesteld dat de verzoeker nooit enige duidelijkheid verschaft heeft over de feiten tijdens de procedures van de voorlopige schorsing hoewel hij daartoe de mogelijkheid had. In die context is zijn kritiek niet dienstig.

15. Het tweede middel is ongegrond.

C. Derde en zesde middel

Standpunt van de partijen

16. In het derde middel voert de verzoeker de schending aan van zijn rechten van verdediging, van het zorgvuldigheidsbeginsel, van artikel 34 van de tuchtwet en van artikel 3 van het koninklijk besluit van 26 november 2001 tot uitvoering van de tuchtwet.

In het zesde middel voert de verzoeker de schending aan van de rechten van verdediging, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van het onpartijdigheidsbeginsel.

De verzoeker voert in het derde middel aan dat de verwerende partij systematisch geweigerd heeft het strafbundel bij het dossier van zijn tuchtzaak te voegen, terwijl daaruit mogelijk toch verzachtende omstandigheden hadden kunnen blijken. In het daarbij aansluitende zesde middel stelt hij dat de verwerende partij zich gebaseerd heeft op de uitspraak van de strafrechter en dat zij ook geen administratief onderzoek gevoerd heeft -hij is zelfs niet verhoord- zodat hij nooit de mogelijkheid heeft gehad om elementen te zijnen ontlaste over te leggen. De verwerende partij heeft van in den beginne standpunt ingenomen en zij is daar niet meer van afgeweken. In die zin heeft zij ook het onpartijdigheidsbeginsel en de rechten van verdediging miskend.

17. De verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord met een verwijzing naar haar nota. In die nota stelt de verwerende partij in essentie dat de verzoeker op 1 maart 2010 door de tuchtoverheid gehoord werd, dat hij ook gehoord werd in het kader van de verlenging van zijn preventieve schorsingen, dat zij geen eigen administratief onderzoek kon voeren en dat het correctioneel vonnis, voor wat het bewijs en de toerekening van de feiten betreft, zeer duidelijk was. De verzoeker beschikte over de mogelijkheid om zelf gegevens uit het strafdossier aan te voeren, wat hij niet heeft gedaan.

18. De verzoeker voegt daar niets aan toe in zijn memorie van wederantwoord en evenmin in zijn laatste memorie.

Beoordeling

19. In het arrest nr. 212.137 van 21 maart 2011 over de vordering tot schorsing werden deze middelen als volgt beantwoord:

“22. Terecht stelt de verwerende partij dat de verzoeker op 1 maart 2010 gehoord werd in het kader van de behandeling van zijn tuchtzaak. Hij werd ook op 9 augustus 2010 gehoord door de tuchtraad. Hij betwist niet dat hij daar de mogelijkheid gekregen heeft om alle gewenste elementen van verdediging naar voren te brengen.

De tuchtraad heeft in zijn advies een uitvoerig antwoord gegeven op de bemerking van de verzoeker dat het strafdossier niet bij het tuchtdossier gevoegd werd:

‘Vooreerst dient te worden opgemerkt dat het verweer zuiver formeel is en betrokkene geen enkel gegeven aanhaalt uit het strafdossier dat enige incidentie heeft op de feiten en van aard zou kunnen zijn om de laakbare handelingen die hij heeft gesteld uit te leggen en die de tuchtraad, in voorkomend geval, er toe kan brengen de voeging van het strafdossier te eisen.

Betrokkene blijft in gebreke om aan te tonen welke elementen uit het strafdossier in zijn voordeel spreken en enige relevantie hebben naar de beoordeling van de feiten.

Een tuchtoverheid is niet verplicht om een vooronderzoek te voeren. Zij kan genoeg nemen met het strafrechtelijk onderzoek en de gerechtelijke eindbeslissing als zij oordeelt de feiten die aan de oorsprong liggen van het ten laste gelegde tuchtvergrijp voldoende aantonen.

In uitzonderlijke gevallen kan zij ook genoeg nemen met de gerechtelijke eindbeslissing als de motieven die de onontbeerlijke grondslag vormen voor het dispositief de feiten voldoende bepalen om er met zekerheid te kunnen uit

afleiden dat een welbepaald tuchtvergrijp werd gepleegd.

In deze zaak worden in de strafprocedure de ten laste gelegde feiten uitermate nauwkeurig beschreven. Zo worden de vervalste processen-verbaal volledig vermeld evenals de datum waarop zij werden opgesteld. Er wordt ook duidelijk uiteengezet waarom betrokkene deze processen-verbaal heeft vervalst.

Met dezelfde nauwkeurigheid wordt aangegeven welke gegevens wanneer op vraag van wie en ten nadele van wie werden opgevraagd in de gegevensbanken die betrokkene als politieambtenaar kon raadplegen. Ook werd in de tenlastelegging met dezelfde nauwkeurigheid extensief uiteengezet waaruit de schending van het beroepsgeheim, dat aan betrokkene wordt verweten, bestond.

In de motieven van het vonnis die aan de veroordeling ten grondslag liggen heeft de rechtbank zeer uitvoerig uiteengezet waarom de feiten ten laste van betrokkene bewezen zijn.

Uit het vonnis dat door de tuchtoverheid wordt gebruikt en de motieven van dit vonnis die noodzakelijk zijn om het dispositief te schragen worden de feiten die de grondslag vormen voor de ten laste gelegde tuchtvergripen onomstotelijk aangetoond.

Daarenboven heeft betrokkene nagelaten in een verweerschrift aan te halen welke de elementen uit het strafdossier zijn die niet of niet adequaat weergegeven worden in het vonnis. De tuchtraad ziet dan ook geen reden om de voeging van het strafdossier te eisen.

Toen hij door de tuchtoverheid werd gehoord heeft betrokkene ook nagelaten wat dan ook over de feiten te verklaren dat zijn gedrag kon uitleggen of één concreet element in te roepen uit het strafonderzoek dat een invloed kan hebben op de beoordeling van het tuchtvergrijp. Voor de tuchtraad liet hij nogmaals na een concreet element in te roepen uit het strafonderzoek dat niet weergegeven is in het vonnis.

In deze zaak verstrekte de strafrechtelijke uitspraak genoeg informatie aan de tuchtoverheid omdat uit deze veroordeling de feiten volledig en gedetailleerd worden aangetoond terwijl betrokkene in gebreke blijft ook maar één concrete reden aan te halen waarom het zeer omstandig gemotiveerd vonnis niet zou volstaan om een volledig zicht te krijgen op het tuchtvergrijp.(...)'

De Raad van State valt die uiteenzetting volmondig bij. Door het strafdossier niet bij het tuchtdossier te voegen heeft de verwerende partij de rechten van de verdediging niet miskend. Door zich te verlaten op het vonnis van de strafrechter, dat ter zake geheel duidelijk is, heeft de verwerende partij ook geen blijk gegeven van onzorgvuldigheid of van enige partijdigheid tegen de verzoeker.

23. De verzoeker verwijst ook nog naar artikel 34 van de tuchtwet dat aan de tuchtrechtelijk vervolgte ambtenaar het recht waarborgt om een kopie van het tuchtdossier, waarvan de samenstelling bepaald is door artikel 3 van het koninklijk besluit van 26 november 2001, te verkrijgen.

Het strafdossier behoorde niet tot het tuchtonderzoek. De verzoeker moest daar dan ook geen kopie van ontvangen. Tot dat tuchtdossier behoorde wel het vonnis van de strafrechter en daarvan heeft de verzoeker ook kennis gekregen.

24. Het derde en zesde middel zijn niet ernstig”.

20. Er zijn geen redenen om hierover anders te oordelen in het kader van het annulatieberoep.

21. Het derde en het zesde middel zijn ongegrond.

D. Vierde middel

Standpunt van de partijen

22. De verzoeker voert de schending aan van zijn rechten van verdediging, van de hoorplicht en van het zorgvuldigheidsbeginsel. Het middel stelt dat zijn tuchtdossier, na zijn overplaatsing, onder de bevoegdheid van een andere tuchtoverheid viel, dat hij op 1 maart 2010 gehoord werd door directeur-generaal O. Libois, die op dat ogenblik voor hem de hogere tuchtoverheid was, maar dat hij vervolgens bij een dienst met een andere tuchtoverheid, met name de commissaris-generaal, ondergebracht werd zonder dat deze hem opnieuw heeft verhoord. Het voorstel van tuchtstraf, waartoe de commissaris-generaal beslist heeft, verschilt niet van dat opgemaakt door directeur-generaal Libois. Hij werd derhalve niet gehoord door de overheid die de bestreden beslissing genomen heeft.

23. De verwerende partij verwijst in haar memorie van antwoord naar haar nota naar aanleiding van de vordering tot schorsing. In die nota stelt de verwerende partij vast dat de verzoeker niet gevraagd heeft om, nadat zijn dossier onder de bevoegdheid van de commissaris-generaal viel, door laatstgenoemde gehoord te worden. Het recht van verdediging houdt niet in dat de vervolgde ambtenaar altijd gehoord wordt door de overheid die de beslissing neemt, voor zover aangetoond wordt dat de bevoegde overheid kennis kreeg van de middelen van verdediging, wat in casu het geval was.

Beoordeling

24. In het arrest nr. 212.137 van 21 maart 2011 over de vordering tot schorsing werd dit middel als volgt beantwoord:

“27. De verzoeker stelt ten onrechte dat hij gehoord werd door directeur-generaal Libois. Uit de stukken van het dossier blijkt dat hij op 1 maart 2010 gehoord werd door de aangestelde, die de directeur-generaal in het inleidend verslag had aangewezen en waartegen de verzoeker zich niet verzet heeft.

Op 8 maart 2010 heeft de commissaris-generaal, die inmiddels de nieuw bevoegde tuchtoverheid over de verzoeker geworden was, aan de verzoeker medegedeeld dat hij dezelfde hoofdcommissaris van politie aanstelde als dossierbeheerder en dat hij alle mededelingen aan hem moest laten worden. De commissaris-generaal heeft daarmee aan de verzoeker medegedeeld dat hij het gehele tuchtdossier, zoals dat tot op dat ogenblik was samengesteld en dus met inbegrip van het verhoor van 1 maart 2010, tot het zijne maakte. De verzoeker heeft daar geen bezwaar tegen gemaakt.

28. Artikel 29, tweede lid, van de tuchtwet bepaalt dat de tuchtrechtelijk vervolgde ambtenaar gehoord wordt door de tuchtoverheid zelf of ‘door de door hem aangewezen overheid’. De verzoeker is gehoord door de aangestelde van de bevoegde tuchtoverheid en de commissaris-generaal heeft die aanstelling nadien bevestigd. Van het verhoor, afgenomen door hoofdinspecteur Tormans, is proces-verbaal opgesteld en alle gegevens die daar aan bod gekomen zijn, zijn in het tuchtdossier neergelegd. De commissaris-generaal heeft aldus de rechten van de verdediging van de verzoeker, zoals die door artikel 29 van de tuchtwet georganiseerd zijn, gerespecteerd.

29. Het middel is niet ernstig”.

25. Noch de memorie van wederantwoord, noch de laatste memorie van de verzoeker bevat nieuwe gegevens die de Raad van State ertoe zouden brengen om ten gronde anders te oordelen over het middel.

26. Het vierde middel is ongegrond.

E. Vijfde middel

Standpunt van de partijen

27. De verzoeker voert de schending aan van het beginsel “non bis in idem” doordat hij vanaf 29 januari 2007 preventief geschorst werd en die schorsing meer dan drie jaar geduurd heeft. Derhalve moet de preventieve schorsing -“aangezien deze [...] onmenselijk lang geduurd heeft”- als een echte tuchtstraf gekwalificeerd worden en verhinderde het vermelde beginsel dat hij nogmaals voor dezelfde feiten gestraft werd.

28. De verwerende partij verwijst in haar memorie van antwoord naar haar nota naar aanleiding van de vordering tot schorsing. In die nota schrijft de verwerende partij dat de verzoeker de rechtsgeldigheid van de preventieve schorsingen die hem werden opgelegd niet meer kan betwisten omdat hij de desbetreffende beslissingen niet tijdig bestreden heeft en de vordering tot schorsing van de laatste beslissing op 22 november 2010 verworpen werd bij arrest nr. 209.047 van de Raad van State. Overigens is een ordemaatregel van een andere aard dan een tuchtmaatregel, voegt de verwerende partij daaraan toe.

Beoordeling

29. In het arrest nr. 212.137 van 21 maart 2011 over de vordering tot schorsing werd dit middel als volgt beantwoord:

“32. Een preventieve schorsing in het kader van een tuchtprocedure is een ordemaatregel en geen tuchtstraf. De omstandigheid dat verschillende preventieve schorsingen van bepaalde duur op elkaar volgen is op zich niet van aard om de desbetreffende beslissingen vanaf een bepaald ogenblik als een tuchtmaatregel te gaan beschouwen. Immers, het bestuur moet op geregelde tijdstippen onderzoeken of het nog over voldoende argumenten beschikt om de betrokkene buiten de dienst te houden en in dat kader moet het geregeld een beslissing nemen over de verlenging. In dit geval is er drie jaar lang onduidelijkheid blijven bestaan over het gedrag van de verzoeker, hetgeen de herhaalde preventieve schorsingen kan verantwoorden.

33. Het komt aan de verzoeker toe om te bewijzen dat de verwerende partij met de herhaalde preventieve schorsingen een ander oogmerk gehad heeft dan, in afwachting van de uitslag van de gerechtelijke procedure, hem buiten de dienst te houden wegens de verstoring die zijn aanwezigheid aldaar teweegbrengt. De loutere omstandigheid dat de verzoeker lange tijd buiten de dienst gehouden werd houdt dat bewijs niet in.

34. Het argument, waarmee de verzoeker wil aantonen dat hem een verkapte tuchtstraf werd opgelegd, faalt. De bestreden beslissing kan dan ook niet worden gezien als een tweede tuchtrechtelijke bestraffing van dezelfde feiten.

Het middel is niet ernstig”.

30. In zijn memorie van wederantwoord en in zijn laatste memorie voegt de verzoeker niets toe aan het middel zoals uiteengezet in het verzoekschrift tot schorsing en tot nietigverklaring.

31. Bijgevolg is er geen reden om er ten gronde anders over te oordelen dan in het kader van de vordering tot schorsing.

32. Het vijfde middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwierpt het beroep.

2. De verzoeker wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 oktober 2012, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Jeroen Van Nieuwenhove,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

André Vandendriessche